

de Folk have tænkt sig den Gang, og den lange mellemliggende Udvikling viser, hvorvidt disse Tanker have været rigtige eller gale. De Andragender, jeg her skal omtale, findes i Tillæg B. for 1881—82. Det første, jeg skal nævne, er et Andragende fra *Guldsmedene*. Disse Andragender fra de industridrivende ere i Almindelighed meget lange, men de gaa næsten allesammen ud paa det samme, som jeg nævnte før: *mere Told*. Jeg skal selvfølgelig indskrænke mig til at nævne et Par enkelte Punkter af hvert Andragende, der vise Karakteren af de fremsatte Krav. Guldsmedene sige her: „Vi undertegnede Guldsmede tillade os herved allerunderdanigst at ansøge det høje Ministerium om; at der snarest muligt maa blive forelagt Rigsdagen et Lovforslag om en meget betydelig Forhøjelse af Indførselstolden for forarbejdede Guld- og Sølvvarer og i Lighed med den svenske Toldsats eller ca. 10 pCt. af Værdens Værdi.“ De ønske altsaa en meget betydelig Forhøjelse, helst til 10 pCt., og da 1 Pd. forarbejdet Guld har en Værdi af omtrent 1,200 Kr., vil 10 pCt. deraf sige det samme som en Told af 120 Kr. pr. Pd. forarbejdet Guld. Jeg nævnte før, hvorledes det var gaaet de svenske Guldsmede, man særlig har henvist til i dette Andragende, jeg nævnte Tallene, og jeg skal gentage dem i Forbindelse med de danske Guldsmedes Andragende. Der fandtes i Sverige i 1876 57 Mestre med 207 Arbejdere, i 1894 31 Mestre med 48 Arbejdere. Og et saadant Eksempel henviser vore danske Guldsmede til i Forventning om, at vi her i Tinget skulle godkende Rigtigheden af deres Argumenter. Der findes i Rigsdagstidenden for 1898 et Andragende fra de samme Guldsmede — de, der ikke vare døde i Mellemtiden, tror jeg nok, vare der allesammen igen — hvori de til Trods for Erfaringerne fra Nabolandet meget indtrængende gentage deres Opfordring til Rigsdagen om en betydelig Forhøjelse af Beskyttelsestolden.

En anden Industri er *Hattemagerne*. De udtalte i et Andragende af 1881—82: „Vort Land frembyder kun et meget begrænset Marked, og vi have ikke Udsigt til at skaffe os Afsætning uden for Landets Grænser, saa at der ikke levnes os noget Haab om en frodig Udvikling af vort Haandværk, saa længe vi maa dele vort lille Marked med udenlandske Konkurrenter“. Det er altsaa, hvad Hattemagerne sige. Jeg vil nu give Dem Tallene fra Sverige igen. I 1876 var der 17 Mestre med 73 Arbejdere, i 1894 var der 8 Mestre

med 9 Arbejdere. Saa meget var Hattemagerindustrien gaaet tilbage. Men hvad siger nu vore danske Hattemagere. I Mod sætning til vore Guldsmede maa det til Ære for Hattemagerne siges, at de ere blevne klogere. De have omsider indset Rigtigheden af det, Venstre fortalte dem for 20 Aar siden, og jeg skal give dem et Bevis for Rigtigheden af min Slutning. Der er her til Rigsdagen i 1897 indkommet et Andragende fra vore Hattemagere, indbragt af det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle). I dette Andragende hedder det bl. a.: „En forøget Beskyttelse vil ikke fremkalde en rigere hjemlig Industri, thi Filthattfabrikationen lader sig umulig længere drive som Haandværk. Til Anlæggelsen af en Hattfabrik kræves der stor Kapital; Landets Forbrug er for ringe til, at flere Fabrikker kunne bestaa ved Siden af hinanden. En Toldbeskyttelse som foreslaaet af 45 Øre for hver Herrefilthat, der indføres til Landet, vil kun blive en Skat paa alle Landets Borgere at betale til en bestemt Enkeltmand. Vi ville anse en Told af 10 pCt. af Værdien at være passende.“ Altsaa Hattemagerne have nu 20 Aar, efter at vi have fortalt dem det — og vi have jo for Resten sagt dem og andre Haandværkere det mange Gange siden — erkendt Rigtigheden af vore Argumenter. Nu bede de os om: „Lad os blive fri for højere Toldsatser, lad os nøjes med en ganske simpel Værditoldsats paa 10 pCt., altsaa netop den Toldsats, som vi saa ofte have anbefalet.“

Jeg kommer dernæst til *Væverne*. Jeg holder mig stadig til det samme Bind af Rigsdagstidenden og henviser denne Gang til Bilagene Side 34. Der findes et Andragende fra Væverne og Fabrikkerne i Tekstilindustrien. Den Gang, altsaa for henvend 20 Aar siden, var der endnu en Mængde Haandvævere i Landet, og Fabrikkerne, Storindustriens Repræsentanter, fik disse Vævere til i hundredevis at underskrive Andragender om Bevarelsen eller Forhøjelsen af den daværende Beskyttelse. Tankegangen i dette Andragende kan jeg gengive med nogle faa Ord, uddragne af Andragendet. Der siges her: „Ligesom vi maa anse det for at være stridende mod sunde Grundsætninger uden tilstrækkeligt Vederlag at hæve den nuværende utilstrækkelige Beskyttelse, saaledes maa vi fremhæve, at det nuværende Øjeblik, da Nabolandene lukke deres Markeder for os ved forhøjede Toldsatser formentlig er særlig uheldig valgt til at ned sætte vor egen Told.“ Denne Motivering